

تغییر نام بدون حکم قضایی

از زمانی که برای اولین بار سازمان ثبت احوال از لایحه‌ای خبر داد که در صورت تصویب، این امکان را فراهم می‌کند تا هر فرد ایرانی پس از 18 سالگی یکبار نامش را عوض کند، بیش از 8 ماه می‌گذرد.

سالانه حدود 7000 نفر در ایران درخواست تغییر نام می‌دهند

تغییر نام بدون حکم قضایی

از زمانی که برای اولین بار سازمان ثبت احوال از لایحه‌ای خبر داد که در صورت تصویب، این امکان را فراهم می‌کند تا هر فرد ایرانی پس از 18 سالگی یکبار نامش را عوض کند، بیش از 8 ماه می‌گذرد.

از روند تصویب آن لایحه خبری نیست اما به گفته رئیس سازمان ثبت احوال کشور آیین‌نامه اجرایی تغییر نام به مراکز ثبت احوال ابلاغ شده و بر اساس این آیین‌نامه، فرآیند تغییر برخی از اسامی دیگر گردش قضایی ندارد و بدون حکم قضایی در مراکز ثبت احوال انجام می‌شود. سالانه حدود 7000 نفر در ایران دادخواست تغییر نام می‌دهند؛ اما شواهد نشان می‌دهد تعداد کسانی که تمایل به تغییر نام دارند بسیار بیشتر از این تعداد است. تغییر نام کوچک تنها با ارائه دادخواست و با حکم قضایی، در صورت مغایر بودن با عرف و فرهنگ غالب و مقدسات مذهبی، زنده و مستهجن بودن اسم، نامتناسب بودن با جنس و در مجموع مواردی خاص و نادر امکان‌پذیر است.

سعید بهزاد، شهره فاطمه، سروان، سرتیپ، دکتر، شهردار، شوکت‌الملک، حاجیه سلطان، وانوشکا، ژاکاردو، شاهدوست، قلی، غلام، گرگ و زلف از جمله اسامی‌ای است که در سایت سازمان ثبت احوال به صراحت به آنها اشاره و اعلام شده می‌توان این اسامی را تغییر داد، اما با این وجود، بازافراد صاحب این اسامی نیازمند حکم قضایی برای تغییر اسمشان بودند.

محمد ناظمی‌اردکانی، رئیس سازمان ثبت احوال کشور به ایسنا می‌گوید: از این پس فرآیند تغییر نام گردش قضایی ندارد و آیین‌نامه اجرایی تغییر نام نیز به مراکز استان‌ها ابلاغ شده است و مردم می‌توانند نام‌های خود را براساس کتاب فرهنگ نام‌گزینی، تغییر دهند.

کتاب فرهنگ نام‌گزینی در واقع کتابی در سازمان ثبت احوال است که فهرستی از اسامی مجاز برای ایرانیان در آن موجود است. ناگفته نماند که با مراجعه به سایت سازمان ثبت احوال نیز می‌توانید از این اسامی مطلع شوید.

آیین‌نامه تغییر نام چه می‌گوید؟

هر چند که در خبر رئیس سازمان ثبت احوال اعلام شده براساس آیین‌نامه اجرایی جدید، مردم می‌توانند نام‌های خود را براساس کتاب فرهنگ نام‌گزینی تغییر دهند اما این آیین‌نامه شامل همه افراد نمی‌شود.

محسن اسماعیلی، مدیرکل اسناد هویتی سازمان ثبت احوال کشور در این خصوص به [#171جام‌جم](#) می‌گوید: امکان رسانه‌ای شدن جزئیات این آیین‌نامه هنوز فراهم نیست؟ اما این آیین‌نامه شامل همه افراد نمی‌شود و تنها کسانی می‌توانند بدون طی کردن مراحل قانونی نام‌شان را تغییر دهند که شرایط این آیین‌نامه را داشته باشند.

اسماعیلی فقط به چند مورد از شرایط این آیین‌نامه اشاره و اضافه می‌کند: صاحبان اسامی‌ای نظیر کبری، صغری، اصغر و اکبر بر این اساس بدون روند قضایی می‌توانند اسمشان را به حالت صحیح این اسامی یعنی فاطمه کبری، فاطمه صغری، علی‌اکبر و علی‌اصغر تغییر دهند.

به گفته مدیرکل اسناد هویتی سازمان ثبت احوال کشور، افرادی که می‌خواهند اسامی ترکیبی مذهبی داشته باشند نیز شامل این آیین‌نامه می‌شوند.

برای مثال اگر کسی اسمش محمد یا امیر است می‌تواند اسمش را به محمدعلی یا امیرعلی تغییر دهد. او همچنین به اسامی‌ای که فراوانی نداشته و در طول 5 سال اخیر فراوانی بسیار کمی دارند اشاره می‌کند و می‌گوید: مثلاً اسم مستوره در 5 سال اخیر فراوانی 90 مورد بوده است که صاحبان این اسم و اسامی مشابه که بسیار کم هستند می‌توانند برای تغییر نام تقاضا دهند.

اسماعیلی جزئیات بیشتر این آیین‌نامه را اعلام نمی‌کند؛ اما توصیه می‌کند کسانی که تمایل به تغییر نام دارند، می‌توانند با مراجعه به

ادارات ثبت احوال براي تغيير نام درخواست دهند.

انتخاب اسم تحت تاثير شرايط

نگاهي به افزايش برخي نامها در دورههايي از زمان نشان مي‌دهد برخي از والدين ايراني برنامه يا دقت كافي براي نام‌گذاري فرزندانشان ندارند.

براساس اعلام سازمان ثبت‌احوال، سريال‌ها و فيلم‌هاي سينمايي در برخي مواقع الگوي انتخاب نام مي‌شوند و به عنوان مثال سريال «#171;ستايش» در اين زمينه تاثيرگذار بود. همزمان با پخش سريال‌هاي «#171;ميوه ممنوعه» و «#171;پنج كيلومتر تا بهشت» تمايل به انتخاب نام‌هاي هستي و آيدا كه شخصيت‌هاي اصلي اين سريال‌ها بودند در کشور افزايش يافت.

در سال 85 نام ستايش رتبه پنجم را داشته و به مراتب فراواني آن افزايش يافته و سال گذشته سومين نام پرتعداد در کشور بوده است.

بنابر اعلام مسوولان ثبت احوال، سليقه جامعه در انتخاب نام تا حدودي نسبت به گذشته تغيير کرده و اين تغيير يك هشدار است و نهادهاي مختلف مانند رسانه‌ها، آموزش و پرورش، سازمان‌هاي فرهنگي و هنري، شهرداري‌ها و دانشگاه‌ها بايد براي فرهنگ‌سازي در انتخاب نام، بهتر عمل کنند.